

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **P., s. r. o., P.**, IČO: X., zastúpený: F. P., s. r. o., G., IČO: X., proti povinnej **L. K., nar. X., K., o vymoženie 289,45 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 11 Er 192/2006, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 21. decembra 2012, č. k. 5 CoE 182/2012-118 a o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 21. decembra 2012, č. k. 5 CoE 182/2012-118, takto

r o z h o d o l :

Konanie o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 21. decembra 2012, č. k. 5 CoE 182/2012-118, v časti týkajúcej sa návrhu na prerušenie konania, **z a s t a v u j e .**

Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa **z a m i e t a .**

Dovolanie oprávneného sa **o d m i e t a .**

P povinnej sa náhrada trov dovolacieho a odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Topoľčany poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe rozhodcovského rozsudku z 29. mája 2006 sp. zn. SR 1672/06 Stáleho rozhodcovského súdu, ktorý zriadila Slovenská rozhodcovská, a. s. (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“).

Okresný súd Topoľčany uznesením z 5. septembra 2012, č. k. 11 Er 192/2006-90, exekúciu zastavil a návrh oprávneného na prerušenie konania zamietol. O trovách exekúcie rozhodne súd samostatným uznesením.

Svoje rozhodnutie odôvodnil aplikáciou ustanovení § 374 ods. 4 O. s. p.; § 36 ods. 5, § 45 ods. 2, § 57 ods. 2, § 58 ods. 1 Exekučného poriadku; § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002

Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZoRK“); § 2, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 3, § 52, § 53 ods. 1 až 4, § 54 Občianskeho zákonníka, čl. 3 ods. 1, 2, bodu 1 písm. e/, q/ prílohy Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 (ďalej len „Smernica Rady č. 93/13/EHS“).

Prvostupňový súd v odôvodnení uznesenie uviedol, že exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok, na základe ktorého bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému v exekúcii uplatňované nároky. Z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku vyplýva, že právny vzťah medzi účastníkmi vznikol na základe zmluvy o úvere, uzatvorenej medzi oprávneným a povinným, ktorý ju riadne neplnil. Poukázal zároveň aj na ust. § 45 ods. 1 ZoRK, podľa ktorého je súd povinný aj bez návrhu rozhodnúť o zastavení exekúcie, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky, napr. či plnenie, na ktoré zaväzuje, nie je objektívne nemožné, právom nedovolené, alebo či odporuje dobrým mravom.

Súd preskúmal zmluvu o úvere, uzavretú medzi účastníkmi a všeobecnými podmienkami a zistil, že medzi účastníkmi ide o spotrebiteľský vzťah, na ktorý sa musí použiť spotrebiteľské právo, pričom poskytnutý úver je spotrebiteľský, pretože predmetom zmluvy bolo dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov vo forme úveru. Oprávnený je podnikateľom v rámci svojej podnikateľskej činnosti a ako veriteľ má postavenie dodávateľa. Povinný je dlžníkom, zmluvu uzatváral ako fyzická osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Súd pri posudzovaní predmetnej zmluvy aplikoval spotrebiteľské právo. Rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc rozhodnúť spor účastníkov na základe rozhodcovskej doložky vyplývajúcej zo všeobecných podmienok. Nakoľko sa jedná o spotrebiteľský vzťah, bola rozhodcovská doložka podrobená súdnej kontrole podľa kritérií, na ktorých je založený inštitút neprijateľnej (nekalej) podmienky (dojednaní, požiadavky) spotrebiteľskej zmluvy, spôsobujúcej hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu štandardnej spotrebiteľskej zmluvy. Je nepochybné, že rozhodcovskú doložku si povinný osobitne nevyjednal, bola veriteľom vopred pripravená a dlžník ju nemal možnosť ako zmeniť, alebo ovplyvniť jej obsah, mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým podmienkam. Vzhľadom na formu a spôsob, akým sú úverové zmluvné dojednania napísané, je odôvodnená obava, že spotrebiteľ ani nemal možnosť si ich riadne prečítať a dôsledne sa s nimi oboznámiť, a teda aj pochopiť ich význam a následky. Rozhodcovská doložka je

v neprospech povinného ako spotrebiteľa aj z dôvodu miesta rozhodcovského konania. Neprijateľnosť rozhodcovskej doložky posúdil súd vzhľadom na uvedené dôvody, pričom vychádzal aj z rozhodnutia ESD c-168/05 Mostaza Claro. Zmluva obsahuje aj ďalšie neprijateľné podmienky, pričom jednou z nich je aj dohoda o úroku z omeškania vo výške 0,25% denne z dlžnej sumy. Táto sankcia nebola dohodnutá v úverovej zmluve, ale je súčasťou všeobecných podmienok, ktoré sú na predtlačenom tlačive, sú všeobecne koncipované, určené neobmedzenému okruhu spotrebiteľov. Nie je zlučiteľné s dobrými mravmi, že porušenie právnej povinnosti je dojednané sankčné zabezpečenie predstavujúce v ročnom vyjadrení takmer 100% istiny. Zmluvné dojednanie úroku z omeškania je vzhľadom na uvedené dôvody neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Okrem toho je nepochybné, že úrok z omeškania, keďže bol priznaný zo sumy 657,24 eur, bol priznaný oprávnenému aj z právom nedovoleného plnenia, t. j. z príslušného poplatku, ktorý je súčasťou uvedenej sumy. Úrok z omeškania z príslušného poplatku za poskytnutie úveru je tak právom nedovoleným plnením. Súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, exekúciu zastavil. Predmetný rozsudok zaväzuje povinného na plnenia v rozpore s dobrými mravmi, pričom aj samotné rozhodcovské konanie vychádza z neprijateľnej podmienky spotrebiteľskej zmluvy. Nároky, priznané exekučným titulom, obchádzajú normy spotrebiteľského práva, ich výkon by bol v rozpore s dobrými mravmi. Na rozhodcovskú doložku je nutné aplikovať ust. § 53 ods. 5 OZ, z ktorého vyplýva, že rozhodcovská doložka ako neprijateľná podmienka je neplatná, a preto na základe takto koncipovanej rozhodcovskej doložky rozhodcovský súd nemal ani právomoc rozhodovať spor účastníkov konania a vydať rozhodcovský rozsudok. Súd exekúciu zastaví, ak nepochybne zistí, že je daný dôvod na jej zastavenie. Súd prvého stupňa zistil tieto dôvody, a preto exekúciu zastavil, pričom tak postupoval aj v súlade so záverom, vyplývajúcim z nálezu Ústavného súdu SR č. III. ÚS 322/2010-37 z 13. apríla 2011.

Súd zamietol návrh oprávneného na prerušenie exekučného konania postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a kvalifikoval ho ako nedôvodný. Vnútroštátne právo nedovoľuje prerušenie exekučného konania (len odklad exekúcie za splnenia zákonom stanovených podmienok), a preto súd považuje návrh za nedôvodný vzhľadom na to, že exekučný titul, o ktorý opiera oprávnený svoj nárok je nulitný a v hrubom rozpore s právom na ochranu spotrebiteľa a takýto exekučný titul žiadnu prekážku právoplatne rozhodnutej veci nepredstavuje. Vnútroštátne právo SR prerušenie exekučného konania umožňuje len v § 36

ods. 5 EP za predpokladu, že to ustanovuje lex specialis vo vzťahu k exekučnému poriadku ako lex generalis. Sudca takýto zákonný dôvod na prerušenie konania v tejto exekučnej veci nevzhladol, a to za predpokladu, že samotný exekučný titul je nespôsobilým exekučným titulom, ktorý žiadnu prekážku právoplatne rozhodnutej veci nepredstavuje, preto návrh na prerušenie konania ako nedôvodný zamietol.

Na odvolanie oprávneného vec prejednal Krajský súd v Nitre ako súd odvolací. Po preskúmaní napadnutého uznesenia rozhodol uznesením z 21. decembra 2012, č. k. 5 CoE 182/2012-118 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. O trovách konania rozhodol tak, že povinnej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Odvolací súd v odôvodnení poukázal na ust. § 41 ods. 2 písm. g/, § 57 ods. 1 a ods. 2, § 58 ods. 1 Exekučného poriadku; § 45 ods. 1 písm. c/, ods. 2 a ods. 3 ZoRK; § 52 Občianskeho zákonníka a uviedol, že exekučný súd kedykoľvek v priebehu konania môže exekúciu zastaviť, ak zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky.

Odvolací súd mal za to, že v danej právnej veci ide o spotrebiteľský vzťah, pretože účastníci bez pochyb vystupujú v postavení spotrebiteľa a dodávateľa. Súd je oprávnený aj bez návrhu v exekučnom konaní skúmať nekalú povahu sankcie obsiahnutú v zmluve o úvere a uplatnenú v rozhodnutí rozhodcovského súdu, ale aj preskúmať rozpor rozhodcovskej doložky s vnútroštátnymi predpismi v oblasti verejného poriadku, ako aj musí preskúmať aj bez návrhu nekalú povahu tejto doložky v súvislosti s čl. 6 Smernice rady č. 93/13/EHS, ktorý má kogentnú povahu.

Podľa odvolacieho súdu je predmetný exekučný titul v rozpore so zákonom, pretože celý postup od rozhodcovskej doložky až po vydanie rozhodcovského rozsudku je prejavom zneužitia práv dodávateľa, ktorý si vlastne takýmto postupom zaobstaral ekvivalent rozsudku súdu takmer na akékoľvek plnenie zo zmluvy. Výkon práv oprávneného - dodávateľa podľa predmetnej rozhodcovskej doložky považuje odvolací súd za nezlučiteľný s dobrými mravmi a právnou úpravou ochrany spotrebiteľa, a preto bolo dôvodné aplikovať ustanovenie § 45 ods. 1 a 2 ZoRK už v štádiu rozhodovania exekučného súdu o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, nakoľko súdny exekútor žiadal vykonať exekúciu na podklade exekučného titulu, ktorý vzhľadom na neplatnú rozhodcovskú doložku

ani nemal byť vydaný, nakoľko rozhodcovský súd nemal ani právomoc rozhodovať spor účastníkov konania. Súd prvého stupňa preto správne postupoval, keď exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju.

Pokiaľ sa jedná o návrh oprávneného na prerušenie konania odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s názorom súdu prvého stupňa. S poukazom na ust. § 36 ods. 5 Exekučného poriadku, ktoré vylučuje aplikáciu § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. súd prvého stupňa návrh oprávneného na prerušenie konania ako nedôvodný správne zamietol, pretože v prípade exekučného konania sa uplatňuje vlastná zásada, podľa ktorej exekučné konanie nemožno prerušiť.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že:

- a) súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. a/ O. s. p.),
- b) v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. d/ O. s. p.),
- c) sa nepodal návrh na začatie konanie, hoci podľa zákona bol potrebný (ust. § 241 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. e/ O. s. p.),
- d) súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. f/ O. s. p.),
- e) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie (ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Na základe právnej argumentácie uvedenej v dovolaní oprávnený navrhuje, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a keďže rovnakými vadami je postihnuté aj rozhodnutie prvostupňového súdu žiada, aby dovolací súd v celom rozsahu zrušil aj uznesenie prvostupňového súdu a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a v prípade úspechu bola oprávnenému priznaná náhrada trov dovolacieho

konania. Oprávnený tiež navrhol, aby súd prerušil konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243c O. s. p. a Súdnemu dvoru EÚ na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ predložil prejudiciálne otázky v znení, aký je uvedený v dovolaní. Oprávnený tiež navrhol, aby dovolací súd postupoval podľa ust. § 243 O. s. p. a rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia Krajského súdu v Nitre z 21. decembra 2012, sp. zn. 5 CoE 182/2012, a to so zreteľom na uvedenú právnu argumentáciu a najmä skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie vykazuje tak závažné právne nedostatky, že jeho výkon v prostredí právneho štátu je vylúčený.

Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený aj odvolanie v časti, ktorou odvolací súd zamietol jeho návrh na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a článku 267 Zmluvy o fungovaní EÚ. Svoje odvolanie odôvodnil predovšetkým tým, že súd mu svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom podľa § 205 ods. 2 písm. a/ a § 221 ods. 1 písm. d/ O. s. p., že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p., keď súd nesprávne interpretoval a aplikoval ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ v spojení s ustanovením § 36 ods. 5 Exekučného poriadku. Zdôraznil tiež, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok odôvodnenia, a že v ňom bol nesprávne poučený o nemožnosti napadnúť odvolaním výrok o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Za týchto okolností je napadnuté rozhodnutie svojvoľné, arbitrárne, porušujúce jeho ústavné právo vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Ústavy SR, ako aj z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v označenom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

Povinný sa k dovolaniu a odvolaniu oprávneného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 21. decembra 2012 č. k. 5 CoE 182/2012-118 v časti, v ktorej odvolací súd potvrdil výrok okresného súdu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (oprávnený v odvolaní uvádza, že odvolací súd zamietol jeho návrh na prerušenie konania).

Oprávnený v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bol už účastníkom konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred najvyšším súdom, v ktorých – tak, ako aj v tomto prípade – podal odvolanie proti rozhodnutiu krajského súdu; najvyšší súd konanie o jeho odvolaniach v týchto veciach zastavil (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu zo 14. marca sp. zn. 3 Cdo 28/2013 a sp. zn. 3 Cdo 24/2013, ako aj z 25. marca 2013 sp. zn. 3 Co 7/2013) s tým, že a) odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa, b) rozhodnutie krajského súdu, ktorým bol v odvolacom konaní zamietnutý návrh na prerušenie konania, a ktorým bolo potvrdené odvolaním napadnuté rozhodnutie, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa (ale je rozhodnutím odvolacieho súdu) a c) najvyšší súd na rozhodnutie o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 10 ods. 1 a 2 O. s. p.). Najvyšší súd na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

Vzhľadom na to, že funkčná príslušnosť najvyššieho súdu na prejednanie odvolania oprávneného nie je daná, najvyšší súd konanie o odvolaní zastavil (§ 103 a § 104 ods. 1 O. s. p.).

Najvyšší súd ako súd dovolacích (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 5. marca 2013 č. k. 11 CoE 25/2013-42 podal včas oprávnený, zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p., skúmal, či je dôvodný jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia zo 14. mája 2013 sp. zn. 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, z 3. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 76/2013 a z 3. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 34/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale

procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

V danom prípade sa síce v dovolaní napadnutých rozhodnutiach spomína aj Smernica, z určujúceho hľadiska išlo, ale zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku). Najvyšší súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

V ďalšom najvyšší súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., oprávneným napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 28. februára 2013 sp. zn. 2 Cdo 17/2013, z 30. apríla 2013 sp. zn. 2 ECdo 16/2013, z 24. mája 2013 sp. zn. 2 ECdo 90/2013, z 26. júna 2013 sp. zn. 2 Cdo 7/2013, z 26. júla 2013 sp. zn. 2 ECdo 63/2013, z 3. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 58/2013,

14. mája 2013 sp. zn. 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, 3. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 76/2013, 3. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 34/2013, 6. augusta 2013 sp. zn. 3 Cdo 2/2013 a 6. augusta 2013 sp. zn. 3 Cdo 45/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná, iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. februára 2012 sp. zn. 5 Cdo 205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012).

Ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritorne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie.

Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu.

Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonával na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne – teda aj bez nariadenia pojednávania,

vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného – môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania.

Ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a neznemožňuje oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.); pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012).

Tieto právne závery zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Najvyšší súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka – z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov – je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

Nedôvodnou je i námietka oprávneného, že mu súdy svojím postupom odňali možnosť konať pred súdom, keďže nebolo nariadené v zmysle § 57 ods. 5 Exekučného poriadku ústne pojednávanie. Toto ustanovenie však (účinné od 9. augusta 2012 do 31. decembra 2012) ustanovovalo povinnosť nariadiť pojednávanie iba v prípadoch zastavenia exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. g/ a k/. Ako vyplýva z rozhodnutia exekučného súdu, tento exekúciu zastavil podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, a teda exekúciu vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý nemožno exekúciu vykonať. So zreteľom na účinnosť ustanovenia § 57 ods. 5 Exekučného poriadku (iba do 31. decembra 2012), nebolo by možné (vo vytýkanom smere) dosiahnuť žiadnu nápravu ani zrušením dovolaním napadnutého rozhodnutia. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že dané ustanovenie je svojím charakterom procesné a na rozdiel od hmotného práva platí zásada, že v prípade procesných predpisov sa postupuje podľa procesných predpisov účinných v čase úkonov súdu. Z uvedeného vyplýva, že aj v prípade zrušenia rozhodnutí odvolacieho aj prvostupňového súdu, by tieto neboli povinné nariadiť vo veci ústne pojednávanie, pretože ust. § 57 ods. 5 Exekučného poriadku už nie je účinné.

Je potrebné ešte k argumentácii oprávneného uviesť, že už súd prvého stupňa konštatoval neprijateľnosť rozhodcovskej doložky a povinný v ďalšom konaní pri vedomí tohto záveru súdu o neprijateľnosti podmienky (z rozhodnutia súdu prvého stupňa) nevyjadril vôľu, že si nepraje, aby bolo vylúčené jej uplatnenie, čím by vlastne vyslovil súhlas s dotknutou zmluvnou podmienkou. Odvolací súd pri zistení totožného záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ako súd prvého stupňa, mohol ex offo vyvodzovať dôsledky tohto zistenia. Oprávnený i povinný mali v konaní tak pred súdom prvého i druhého stupňa možnosť oboznámiť sa s obsahom spisu, avšak najneskôr z rozhodnutia súdu prvého stupňa už mali vedomosť o tom, že v konaní sa posudzuje otázka formálnej i materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu (čo je napokon exekučný súd povinný), a že v rámci tohto posudzovania sa skúma prijateľnosť rozhodcovskej doložky, od ktorej odvodzoval rozhodcovský súd svoju právomoc na rozhodnutie veci rozhodcovským rozsudkom, ktorý bol predložený v tomto konaní ako exekučný titul. Oprávnený zaujal stanovisko k právnemu záveru súdu prvého stupňa o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky v podanom odvolaní. Legitímne teda mohol očakávať v odvolacom konaní otváranie otázky prijateľnosti rozhodcovskej doložky, ale napokon aj v prvostupňovom konaní, pretože exekučný súd je povinný skúmať vykonateľnosť exekučného titulu (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku) a taktiež je aj bez návrhu povinný zastaviť exekúciu prebiehajúcu na základe tuzemského rozhodcovského rozsudku, ak zistí v rozhodcovskom konaní také vady, výsledkom ktorých je, že rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, alebo odporuje dobrým mravom (§ 45 ods. 2 ZoRK).

V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Námietka oprávneného, týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí súdov oboch stupňov, rovnako nie je dôvodná.

K námietke oprávneného, že slovenský preklad Smernice Rady 93/13/EHS nie je správny, najvyšší súd uvádza, že až do nadobudnutia účinnosti nariadenia Rady č. 216/2013 zo 7. marca 2013 o elektronickom uverejňovaní Úradného vestníka Európskej únie je právne záväznou jeho písomná podoba, ktorej vyhotovenia v slovenskom jazyku zabezpečuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 3 zákona č. 416/2004 Z. z. o úradnom vestníku Európskej únie).

V danom prípade síce konanie je postihnuté inou vadou (pokiaľ ide o nenariadenie ústneho pojednávania na súde okresnom súde), avšak táto vada nemala za následok neprávne rozhodnutie vo veci. Iná vada konania (ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tohto tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné; o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde.

K námietke oprávneného ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. dovolací súd dodáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia oprávneného boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvyšš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval, alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených oprávneným, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd však nepriznal povinnej náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania, pretože povinná návrh na jej priznanie nepodala (§ 151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. januára 2014

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová